Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Skoleprogram

Langkær

april 1992

Redaktion:
Erling Baastrup
P.V. Christiansen
Claus Jensen
Aage Jørgensen
Ole Straarup
Fotograf:
Søren Halse
Lay-out:
ML kommunikation
Trykkested:
Århus Amtskommunes trykkeri

LANGKÆR må kopieres - helt eller delvist - uden forudgående aftale.

ÅRHUS AMT

Internationalisering i praksis

På Langkær kommer man fra Århus, Brabrand, Skjoldhøj, Tilst, Galten og Hammel. Det ved enhver. Men ser man nøjere efter, finder vi også elever fra Nordjylland, Fyn, ja, selv helt fra København har vi enkelte, der har slået sig ned hos os i det østjyske. Men det er ikke dem, det gælder i denne omgang.

Nu kunne vi ikke få fat i vores engelske pilot og tækkemand og heller ikke lige ham, der for nylig som den eneste på skolen havde grund til at juble over Italiens fodboldsejr over Danmark. Og de to iranske piger, vi havde snakket om, fejrede iransk nytår netop den dag. Men vi fik fat i Katy, Rajitha, Hülya og Joanna, fire piger hvis veje i dette skoleår krydses på Langkær.

Katy eller *Katherine Henrickson*, hvis det skal være helt rigtigt, er hos os som udvekslingsstudent fra Seattle i staten Washington, USA. Hun overrasker ved at tale et godt dansk efter kun syv måneder i landet.

- Jeg har jo hele tiden talt dansk med min værtsfamilie. I begyndelsen var det lidt hårdt, men efter tre måneder begyndte det at hjælpe, så mit dansk 'duede' til noget, fortæller Katy. - Men selvfølgelig skal der vilje til. Sprogundervisning i sig selv er ikke nok.

Rajitha Muthulingam er ikke i landet på udveksling, men har sammen med sin familie for seks år siden måttet flygte fra hjembyen Jaffna i Sri Lanka på grund af de urolige politiske forhold.

- For mig er det nok gået langsommere med at lære dansk. I Hornslet, hvor jeg først gik i skole, blev jeg drillet en del. Derfor holdt jeg mig meget hjemme, hvor vi selvfølgelig taler tamilsk sammen. Men nu har jeg også fået danske veninder.

- Det er nu ikke bare sproget, der har været vanskeligt for mig. Det er også den danske kultur, hvor man kan have en kæreste som 13-14 årig. Og hvor forholdet mellem lærer og elev er meget anderledes. På Sri Lanka er man ligefrem bange for sin lærer.

Hülya Arikan nikker genkendende.

- Selvom jeg kun var fire år, da min familie brød op fra Tyrkiet, har mine forældre talt om det meget strenge undervisningssystem

fortsættes på side 2

DANMARKS PÆDAGOGISKE BIBLIOTEK

fortsat fra side 1:

dernede. - For mig har sproget ikke været et problem, jeg har boet her i 15 år og er vokset op her. Når jeg er blandt danskere er jeg dansk, blandt tyrkere tyrkisk, selvom jeg også snakker dansk med tyrkiske veninder. Jeg er næsten blevet en slags tolk mellem de to kulturer. - F.eks. er vores fester helt anderledes. Vi er glade for at have vores forældre med til festerne, mens danskere vist nok helst vil være fri. - Danskere ville nok også studse over, at det kun er mændene, der danser ved vores fester, fortæller Rajitha.

Joanna Ganc fra Polen tilføjer:

- Det er noget svært noget med den identitet. Jeg føler mig ikke som polak, heller ikke som dansker. Måske snarere som jøde, født i Polen, nu i Danmark. Jeg beundrer det danske skolesystem. Det er meget mere frit end det polske, hvor vi fik karakterer fra første klasse.

Katy har oplevet det samme:

- Forholdet er meget mere afslappet i jeres skoler. Alligevel bliver der arbejdet. Men i USA var der ikke noget, der hed pjækkeri. Der var strengere disciplin. Vi fik lært at læse hver aften, og vi havde altid skriftligt arbejde til næste dag.

Vi spørger, hvad pigerne vil bruge deres uddannelse til.

- Jeg tror, jeg vil tilbage til Tyrkiet, når jeg har fået en god dansk uddannelse, siger Hülya. Mine børn skal ikke vokse op som jeg har gjort.

Rajitha regner med, at hun vil lære mere om fysik og kemi i Danmark. Bagefter ville jeg gerne tilbage til Sri Lanka, men det er jo ikke rigtigt muligt i øjeblikket, tilføjer hun.

- Jeg vil gerne være læge, siger Joanna. Egentlig ville min familie til Israel, men nu tror jeg, jeg bliver her.

- For Katy giver det sig selv. Hun skal tilbage til Seattle til sommer. Men det er ikke den samme pige, der kommer hjem, siger hun. Jeg har altid troet, jeg ville være læge, men jeg har ændret mig så meget på mit år hos jer. Nu er det musik, der interesser mig. Måske får jeg ligefrem et omvendt kulturchok, når jeg igen står i Seattle.

Alle veje fører til Langkær

Vi har talt med tre kolleger som har tilbagelagt en længere vej end de fleste

Pritvi Pal Singh Rawat er født i det nordlige Indien ved foden af Himalaja. Han gik i kostskole og blev siden lærer. Over England og Kenya kom han i 1973 som 28-årig til Danmark, hvor han efter et par år bl.a. som ufaglært fabriksarbejder (»det var ikke mit kald«) blev ansat ved Aarhus Universitet som underviser i indisk. Han supplerede i seks år gagen med halvdagsarbejde som hjemmehjælper. Tillige studerede han engelsk og siden religion. Efter cand. mag.-eksamen i 1985 blev han indvandrerlærer i Odder, i en periode tillige tilknyttet Samsø VUC. Siden 1989 har han været ansat på Langkær.

- Pritvi konstaterer, at det er og må være hårdt at slå sig ned i et andet land; der er ingen nemme veje; men indstiller man sig på udfordringen, får man den fornødne styrke.

- Samtalen falder et øjeblik på diskrimination. Den findes overalt, som bekendt i høj grad i Indien. I Danmark spiller den en mindre rolle end de fleste andre steder, den er i det mindste ikke officiel politik. I øvrigt behøver man jo ikke just at opsøge mennesker med en nedladende holdning over for »fremmede«.

- Hvad med vort skolesystem, ser du afgørende forskel mellem det og det indiske?

- I Indien gik jeg i engelsk kostskole. Jeg oplever, at vi hér som lærere og elever forholder os kritisk til alt, hvad vi beskæftiger os med. Netop det forhold giver indvandrere store muligheder for at udvikle sig personligt og herunder nå til en dybere forståelse også af egen baggrund. Der går for alvor skred i ens personlige udvikling, når man begynder at stille spørgsmål af typen: Hvor/hvad er jeg kommet fra, og hvor/hvad er jeg kommet til? Selv er jeg f.eks. nået til en meget nuanceret forståelse af hinduismen, - netop fordi den danske tradition er ikke at tage noget for givet, men sætte spørgsmålstegn ved alt, *også ens eget.*

- Mener du, at vore elever så at sige udvikler sig tilstrækkeligt i de år, de er hos os?

- De fleste vil meget gerne opleve en personlig udvikling og gør det faktisk også. Når elever i 3.g f.eks. siger: »Jeg kan godt se, hvad forfatteren mener, men jeg er ikke enig«, er de nået et langt stykke, specielt hvis de også er villige og i stand til at argumentere for deres meninger. Den pædagogiske udfordring ligger i at hjælpe eleverne på vej og ikke forcere en kritisk holdning frem.

Josette Poret drog som parisisk musikstuderende til Wagner-festival 1967 i Bayreuth - og mødte dér sin skæbne i skikkelse af en dansk student. Hun besluttede at læse fransk for at lære dansk så godt som muligt! En ny sproglig identitet tilegnet med udgangspunkt i og fokus på den »gamle« og med en mulighed for at *formidle*, - gennem undervisning på universitet og folkeuniversitet, samt via Det fransk-danske Center, som Josette var med til at drive gennem 3-4 år. Fransk kombineredes med musik som bifag. Efter et år i Tørring blev Josette i 1981 ansat på Langkær.

- Josette konkluderer: integration i det danske samfund fordrer i allerhøjeste grad bevidst tilegnelse af dansk kultur. Det svære (og afgørende) er at komme »på omgangshøjde«, at indhente alt det, der for andre er selvfølgeligt. Det kræver stor åbenhed og kritisk forholden sig til det, man oplever.

- Hvad betyder »den franske baggrund« for dig i dag?

Selvklart meget i undervisningen: man har en selvfølgelig fortrolighed med den sproglige og kulturelle stofverden, man formidler. Ud over undervisning arbejder jeg med lærerudveksling, og det sker, at jeg får henvendelser fra virksomheder med behov for indsigt i fransk kultur og mentalitet. - Til gengæld har jeg jo måttet tilegne mig et stort dansk ordforråd og oparbejde et omfattende sprogberedskab for at kunne fungere på rimeligt højt niveau. Jeg føler mig kun »helt mig selv«, når jeg taler fransk, behersker f.eks. ikke humor fuldt ud på dansk.

- Ser du vigtige forskelle mellem dansk og fransk uddannelsessystem?

- Det franske system er mere elitært, det kræver af eleverne, at de »slås«. For-

Barbara Dunn, Pritvi Pal Singh Rawat og Josette Poret

såvidt er franskmændene, de dygtige, i dag mere forberedt på at »klare sig«, indstillet på selv at gøre en indsats. Danske elever er måske nok mere *kritiske*, men de kunne få mere ud af det, om de også var mere *disciplinerede*, - og det vil her ikke sige autoritære, men målsøgende, dybdeborende, kravhonorerende. Danmark har et stort forspring m.h.t. materielle ressourcer. Når franske lærere præsenterer og analyserer stoffet for eleverne, skyldes det *også*, at de har stærkt begrænsede muligheder for andet. Men selve dette, at man i franske skoler bliver »fodret« med paratviden om kultur, litteratur og historie, udgør en forskel. De danske elever hungrer og tørster efter viden om og indsigt i almenkulturelle og filosofiske problemstillinger.

Også *Barbara Dunn* har »en dansk romance« at takke for, at hun - født canadier og statskundskabs- og nationaløkonomistuderende ved University of Minnesota - kom hertil og »startede forfra«, med engelsk, og af samme grund som Josette: for at tilegne sig nyt sprog gennem beskæftigelse med kendt stof verden. Som cand.phil. blev hun i 1974 ansat ved Herning Gymnasium og i 1979 ved Himmerlands Enkeltfagskursus. Samtidig havde hun historie som fjernstudium (afsluttet med bifag 1981, med hovedfag 1982). 1981-89 var hun ansat ved Herning Seminarium, hvorefter hun kom til Langkær.

- Jeg havde intet sprog! Således beskriver Barbara sit møde med Danmark. Det var en traumatisk oplevelse. På universitetet oplevede jeg megen lukkethed og fordomsfuldhed, - jeg blev nærmest holdt eneansvarlig for Vietnam-krigen! Det tager nogle år at få sprog nok til at føre samtaler om væsentlige eksistensproblemer »på voksenniveau«. Det hjælper, om man har et arbejde. Mangler man et netværk, er det særdeles problematisk. Men: det er enormt vigtigt for ens identitetsdannelse at lære dansk til fuldkommenhed. Vil man leve i Danmark, må man integrere sig. At man assimilerer sig er ikke nok for danskerne!

- Vi spørger Barbara, om hun har haft »fornøjelse« af sin baggrund.

- Selvfølgelig er det en fordel at kende det sprog, man underviser i, til bunds. Jeg har også haft gavn af min i en katolsk grundskole erhvervede arbejdsdisciplin.

- *Vi bryster os af, at vi forholder os kritisk.*

- Ja, vi har for lidt respekt for faktabaseret viden, kører i for høj grad på en debat, der i værste fald tenderer mod tom snak, hvor de »dygtige« elever er de, der har »luret kunsten af«. Danskere er ikke specielt kritiske over for sig selv, men jo i høj grad over for andre og over for alt »nyt«. I et homogent samfund som vort har mange det ret svært med *anderledeshed*.

- Men heterogeneitetsoplevelsen kan være særdeles berigende! F.eks. har racisme, etniske og religiøse konflikter, ofte af en ganske voldelig karakter, i perioder af mit liv været dagligkost - og under sådanne forhold underviser man jo ikke i det som et abstrakt emne, men indretter undervisningen i erkendelse af, at det er alvor lige uden for klasseværelset. Har man tingene på behagelig afstand, er det let at være »frelst« og slå om sig med alle de »rigtige« meninger...

FRA SAIGON TIL LANGKÆR

En vietnamesisk bådflygtnings dramatiske flugt til et ukendt land, hvor træerne endda mangler bladene om foråret. Han ønsker kun at krydse sit spor som turist.

Han er en af de flere tusind vietnamesere i Århus-området. (»Vi er så stille og rolige, at folk ikke lægger mærke til os"«) Han hedder Van Luong og har de sidste 3 år undervist i matematik og fysik på Langkær Gymnasium. Er gift med en vietnamesisk pige og har en søn, Thien, på syv måneder.

Hans fortid indeholder en særdeles dramatisk periode. Juleaften 1979 sammen med 3500 andre bådflygtninge i Hong Kongs havn står klart i erindringen.

Diskriminering

Søskendeflokken var på ti. Forældrene havde en købmandsvirksomhed. Den kinesiske afstamning gav en naturlig omgang og handel med den store kinesiske koloni i Saigon.

- Vi blev betragtet som kapitalister og blev diskrimineret af systemet. Vores eksistensgrundlag smuldrede, derfor måtte vi flygte.

- Min skolegang i Saigon lignede en dansk. De første fem år var skolen fransk. Jeg talte vietnamesisk og skrev fransk. Mine forældre havde den indstilling, at vi børn skulle have en høj uddannelse, evt. i udlandet. Mit store ønske at komme til Sorbonne og læse historie og geografi, fortæller Van Luong.

- De næste syv år foregik i en ren vietnamesisk skole. Her begyndte interessen for de naturvidenskabelige fag.

Lille taske til hver

- Selv om jeg godt kunne mærke, at mine forældre og min ældste bror havde arrangeret noget, havde jeg ingen indflydelse på beslutningen om flugten, der blev organiseret af en gruppe mennesker fra den kinesiske koloni. Selv om jeg dengang var 18 år, blev jeg først orienteret aftenen før (17.12.1979), og for mig var der et dilemma: Det er svært at forlade sit fædreland, men det er også svært at rive familiebåndene over. Det sidste vejede tungt. Og så var jeg glad for at komme væk fra noget, som jeg følte var særdeles uretfærdigt.

- Vi fik besked på at pakke en lille taske hver. Vægt højst 2,5 kg. Min kom til at indeholde følgende: to sæt tøj, en digtsamling, en logaritmetabel, en matematisk formelsamling (håndskrevet) og breve fra venner. Senere, da alt skriftligt blev beslaglagt i Hong Kongs havn, fortrød jeg naturligvis mit valg.

Parat til at dø

- En dramatisk situation opstod, fordi minibussen kom to timer for sent, så det var blevet lyst, da vi skulle afsted til båden. Risikoen for at blive opdaget og komme i fængsel var overhængende.

- Vi endte på et olieskib, der var chartret til formålet. Senere viste det sig, at vi var 3500 flygtninge ombord. Det betød, at der end ikke var plads til at sidde ned. Ingen mad ud over lidt bolscher. Søsyge og aggressioner de mange mennesker imellem gjorde det forfærdeligt. Jeg var parat til at dø for at få det overstået. Nogle faldt overbord, andre blev skubbet. Fem skrækkelige døgn.

I Hong Kong

Mødet med politiet i Hong Kong var også dramatisk: Trods et indsejlingsforbud fortsatte båden med de 3500 flygtninge uanfægtet. »Red vores liv« råbte vi - og der blev ikke gjort noget ved det fra politiets side. Med ti kiks om dagen som føde og et æble hver anden dag måtte Van blive på båden i næsten en måned.

Ankomsten til Danmark

Flygtningelejren fik besøg af en dansk flygtningedelegation, som Van's storebror tilfældigvis blev tolk for. Således dukkede tanken for første gang op: Danmark kunne være en mulighed. Inden længe dukkede Skanderborg op som en realitet:

- Det var nærmest et chock. Jeg havde aldrig set, at træerne kunne tabe bladene. Hvad var det dog for et land? Men danskerne var rare. Jeg skrev mange glade breve hjem til Vietnam.

Manglende selvdisciplin

Et højskoleophold i Rønde og et studenterkursus efterfulgt af universitetsstudier gav i 1989 stilling på Langkær Gymnasium. Van føler sig godt modtaget af både kolleger elever og ikke mindst forældrene.

- Jeg er opdraget til at kæmpe. Til ikke at give op. Det betyder også, at jeg synes, at nogle af mine elever prioriterer forkert mellem underholdning og pligt. Når man nu får chancen, skal man også leve op til ansvaret. Nogle af dem mangler selvstændighed og selvdisciplin. Nogle også viljen til at lære noget. Det arbejder jeg meget med. Skubber til dem. Jeg kræver meget af dem, men jeg forkæler dem også.

- Jeg har stor respekt for deres åbenhed, dres evne til at markere sig i diskussioner og deres evne til at være med i planlægningen.

Fremmedhad

- Hvordan har du mærket fremmedhad?

- Kun indirekte via mine venners oplevelser. Det har smittet af på mig. I starten tog jeg det ret tungt, når folk råbte efter os på gaden. Jeg har en opdragelse, hvor æresfølelsen vejer tungt. Efterhånden har jeg fået et mere afslappet forhold til omgivelsernes reaktioner. Jeg er blevet mere dansker.

- Tilbage til Vietnam?
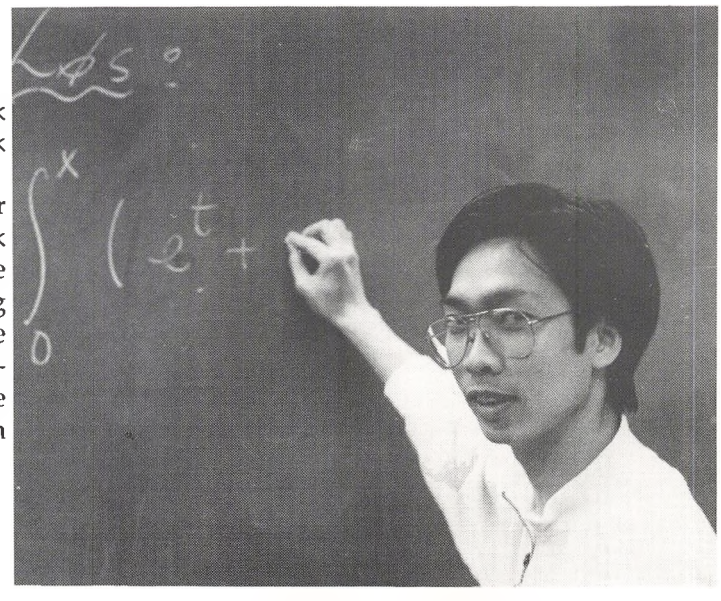
- Kun som turist, fordi jeg tror, at jeg har ændret mig mentalt.